

MARJAN OROŽEN V SATURNUSU

Predstavniki delovnega kolektiva Saturnus so 17. februarja sprejeli v svoji sredini predsednika ZSS Marjana Orožna, predsednika MSS Franca Hribarja, predsednika OSS Martina Pograjca in sekretarja OSS Marjano Šturbej. Beseda je tekla predvsem o položaju delavcev v sedanjih razmerah in o nalogah sindikata. Le-ta naj nenehno opozarja na nujnost povečevanja izvoza, zmanjševanja stroškov, povečanja produktivnosti, doslednejšega nagajevanja po delu in boljše vrednotenje inventivnega dela. »Naloga sindikata ni v tem, da se spušta v tehnična vprašanja, pač pa, da se delavci ob vsaki pomembni poslovni odločitvi vprašajo, koliko bo prispevala k povečanju dohodka,« je poudaril Marjan Orožen.

Sindikalni predstavniki Saturnusa so gostom prikazali socialno strukturo zaposlenih in opozorili na problem dokajšnjega števila delavcev z izrazito nizkimi osebnimi dohodki, ki se bo ob omejevanju rasti osebnih dohodkov še zaostroval. Glavni direktor pa je nanizal nekaj podatkov o lanskem poslovanju, ki so ga spremljale številne težave, predvsem pomanjkanje reprodukcijskih materialov in hitrejša rast njihovih cen od cen končnih izdelkov. Vendar si v Saturnusu obetajo izboljšanje v prihodnjih letih, saj skupaj z uporabniki svojih proizvodov sovlagajo v surovinsko bazo.

VC

Kultura je nepogrešljivi del našega razvoja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kulturna dejavnost mora dobiti svoje mesto v statutih in samoupravnih aktih delovnih organizacij in krajevnih skupnostih. Odpraviti je treba tudi pomanjkljivosti v svobodni menjavi dela na tem področju, ki izhajajo predvsem iz nepravilnega planiranja. Kot stalno nalogo so občinskemu sindikalnemu svetu in osnovnim organizacijam sindikata naložili skrb za razvoj kulturne dejavnosti v tistih. Zavzemati se je treba za večje število kulturnih animatorjev, ustanovitev kulturnih komisij in za njihovo boljše dejavnost. V nekaterih glasilih delovnih organizacij je kultura že našla svoje stalno mesto; najti pa ga mora tudi v tistih, kjer so doslej to področje zanemarjali.

Strokovna služba, ki deluje v okviru komiteja za družbene dejavnosti, se bo v nekaj mesecih preoblikovala tako, da bo zadovoljivo opravljala naloge za kulturno skupnost in za druge sise. Eden izmed sklepov je tudi bil, da je treba dopolniti evidenco kulturnih skupin, ki delujejo v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, kajti slišati je bilo, da nekatere skupine (Kodeljevo in ŽG) še vedno niso povezane v zvezi kulturnih organizacij. Obiski predstavnikov zveze kulturnih organizacij v društvih in skupinah naj bodo pogostejši kot doslej.

Poleg predsednika skupščine kulturne skupnosti Tihomirja Pinterja se je več delegatov dotaknilo položaja in dela kulturnega doma Španski borci. Zahtevali so, da se oživi delo programskega sveta, uredi samoupravna in upravná organiziranost doma in več stori za njegovo popularizacijo. Kar pa zadeva položaj kulture v nekaterih krajevnih skupnostih, je predsednik naše občinske ZKO Stane Jalovec dejal, da je ta ponekod (v Bizoviku in Zalogu) slabši kot na primer v športu. Zveza kulturnih organizacij skupaj z občinskimi družbenopolitičnimi organizacijami bo tudi prevzela skrb za stro-

kovne delavce (vodje, zborovodje, režiserje, mentorje) v kulturi, še zlasti pri delu z mladimi. Kadrovske težave namreč kar hudo pestijo društva.

V občini imamo kulturni dom Španski borci, knjižnico Jožeta Mazovca, glasbeno šolo, kinematograf Triglav in več spomenikov, ki so izrednega pomena za ljubljanski in za slovenski kulturni prostor.

Tudi vključevanju delavcev iz drugih republik v društva in skupine je bilo namenjeno precej besed. Posebno skrb bo treba posvetiti kulturnemu življenju v samskih domovih. Društva si morajo prizadevati, da bodo v svoje vrste sprejemala čimveč mladih. Delegati so se zavzeli za varstvo naše kulturne dediščine in sklenili, da mora biti programska zasnova obnovljenega gradu Fužine obravnavana tudi v javni razpravi.

DARJA JUVAN

● LJUBLJANA SE PRIPRAVLJA NA IZDELAVO PROGRAMA

Kmetijstvo leta 2000

Za program Ljubljana 2000 bo kmetijski inštitut Slovenije preučil sedanje stanje in razvojne možnosti kmetijstva v vseh ljubljanskih občinah. Na tej osnovi bo nato pripravil projekcijo nadaljnjega razvoja kmetijstva za obdobje do leta 2000.

Da bi bila naloga čimbolj pripravljena, bodo od 15. marca do konca aprila v ljubljanskih občinah anketirani vsi pridelovalci hrane — vsi, ki imajo živino, oziroma več kot 3 ha zemljišč. Z anketo bo inštitut dobil kar najbolj točne podatke o sedanjem stanju kmetijstva in tako tudi kar najboljše osnovo za predvidevanje njegovega razvoja.

Vsa gospodinjstva, ki bodo anketirana, bodo prek kmetijskih skupnosti dobila posebno pismo kmetijskega inštituta Slovenije, s katerim jih bo le-ta podrobno seznanil z namenom ankete.

V naši občini bo akcijo vodila posebna skupina, sestavljena iz poznavalcev kmetijske problematike v občini, anketarji pa bodo osebe, ki jih kmetije poznajo. Zato smo lahko prepričani, da bo akcija potekala hitro in uspešno in da bodo odgovori ustrezali dejanskemu stanju.

JU

● LETO 1983 IN OCENA ZA NAŠO OBČINO GLEDE

Možnosti zaposlovanja

(NADALJEVANJE)

Ozdi ocenjujejo v svojih prvih napovedih za leto 1983, da se bo število zaposlenih povečalo za 1,8% (dec. 83 — dec. 82), oziroma za 2,9% (povpr. 83 — povpr. 82). Ocena ozdov je, da bi se v prihodnjem letu zaposlilo 866 delavcev za nedoločen čas in 100 delavcev za določen čas.

Poleg tega ozdi načrtujejo še zaposlitev 69 pripravnikov za nedoločen čas in 63 pripravnikov za določen čas.

Kadrovskih štipendij predvidevajo ozdi 448, kar je v tem trenutku nekoliko manj kot v preteklem letu (493). Nerealiziranih ostaja še 174 kadrovskih štipendij, predvsem za 3. in 4. stopnjo v kovinski, gradbeni in živilski stroki.

V okviru skupnosti za zaposlovanje prejema še 128 dijakov in študentov štipendije iz združenih sredstev, 47 pa jih prejema razliko h kadrovski štipendiji.

Štipendije iz Titovega sklada prejema en mladi delavec in šest otrok delavcev.

Poleg napovedi zaposlovanja predvidevajo delovne organizacije

*upoštevane so dodatne in nadomestne potrebe

(Nadaljevanje s 1. strani)

Preden na kratko naštejemo nekatere novosti tega zakona, naj povemo, da je časopis Delo dne 4. marca objavil celotno besedilo osnutka, povzetek pa bo mogoče prebrati tudi v marčevski številki Delegatske tribune.

Z novi zakonom se prvič ureja in zagotavlja pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov v Sloveniji, tako da so vključeni vanj vsi, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini oziroma glavni poklic. Možnost zavarovanja bodo poslej imeli tudi vsi tisti, ki jim je samostojna dejavnost edini ali glavni poklic, čeprav niso vključeni v nobeno poklicno strokovno organizacijo. (Dosej je bil to pogoj.) Obvezno naj bi bili zavarovani tudi vrhunski športniki (dosedaj je profesionalni). Po novem zakonu bo dokup let omogočen vsem zavarovancem, ne glede na to, ali je bil zava-

rovan na podlagi delovnega razmerja ali samostojne dejavnosti. Dosedaj so leta lahko dokupili le obrtniki, gostinci in zavarovani družinski kmetje. Mogoča bo tudi predčasna upokojeitev. Moški bo moral imeti najmanj 35 let pokojninske dobe in star bo moral biti 55 let, ženska pa 30 let pokojninske dobe in 50 let starosti. Za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj naj bi se pokojnina, do katere bi imel zavarovavec pravico glede na pokojninsko dobo (moški 60 let, ženska 55 let), zmanjšala za 1,5 ali za 2 odstotka (dve varianti).

Novosti so tudi v zavarovanju za primer brezposelnosti, določa se zmanjšana pokojnina, najnižja pokojnina za zavarovance, ki nimajo polne pokojninske dobe, predlagana je najvišja pokojnina, spremembe pa so tudi v pogojih za pridobivanje družinske pokojnine.

D. J.

Ljubljanska banka — gospodarska banka Ljubljana, ekspozitura Moste

vabi

občane, predstavnike delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in društev v občini Ljubljana Moste-Polje na

Letni zbor varčevalcev

Zbor bo 29. marca ob 14.30 v HP Kolinska, Šmartinska c. 30.

Delegati zbora varčevalcev bodo obravnavali: — poslovno poročilo ekspoziture Moste za leto 1982 in letošnje planske usmeritve, — novosti na področju poslovanja z občani (nove obrestne mere, spremembe pravilnikov o kreditni ponudbi občanom). Vabimo vse delegate in občane, da se v svojih okoljih čimbolj vključijo in organizirajo razprave, izoblikujejo stališča in predloge, kajti tako bodo delegati in občani vsebinsko prispevali k temu, da bo zbor dosegel svoj namen.

LB — EKSPOZITURA MOSTE

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Sodelovanje Mercatorja in obrata zmaznjene hrane tozda Pekarne Ljubljana je že rodilo sadove. Mercator oskrbuje delavce naših gradbenih podjetij v Iraku, kamor pošilja zmaznjeno hrano in izdelke v tovornjakih — zamrzovalnikih. Tako je tozda Pekarne lani in v januarju letos izvozil v Irak pet ton izdelkov. Največ zanimanja je za žlikofe.

Jugoslovanske usnarne in to-vane čevljev so sposobne predelati mnogo več kož, kot jih je moč dobiti na jugoslovanskem tržišču. Zato morajo približno polovico kož uvažati, da bi zboljšali preskrbo s surovinami, iščejo usnarji povezavo z živinorejsko in klavniško industrijo. Splošno združenje usnarske in

predelovalne industrije Slovenije je lani oblikovalo sporazum o dohodkovnem povezovanju med proizvajalci kož, usnja, končnih izdelkov in trgovine. Dosedaj so ga podpisali vsi slovenski proizvajalci usnja in krzna, proizvajalci usnjenih in krznjenih izdelkov in trgovinske organizacije, ki te izdelke prodajajo. Še vedno pa niso uspeli pritegniti živinorejcev in klavnice. Brez njih dohodkovno povezovanje ne more prinesiti želenih rezultatov, saj predstavljajo začetni člen reprodukcijske verige. Usnarji so še vedno na milost in nemilost prepuščeni nepravilnostim, na katere morajo pristajati, če hočejo sploh dobiti surovine. Tako so vsaj do nedavnega, kupovali kože tudi po do 180 odstotkov »toplejših« cenah od do-ločenih.

● NAŠI DELOVNI LJUDJE IN OBCANI O SEBI IN O SVOJEM DELU

● POGOVOR Z VOZNIKO IN PESNICO MARIJO URBANJO

Lepa beseda vedno pravo mesto najde

Tisti, ki nikoli nismo sedeli za volanom avtobusa ali tovornjaka, mislimo, da zmore težko, nerodno vozilo obvladati le krepka moška roka. V nasprotju s to predstavo pa je štiriinštiridesletna Marija Urbanja, ena izmed štirih žensk voznic pri Integralu, sicer pa naša občanka, saj stanuje v Ulici bratov Rozmanov 4, drobne in nežne zunanosti. Zelena šoferska uniforma, bela blaza pod njo, čepica na glavi, vse to jo napravi na videz še bolj krhko. Toda njeni gibi so, kadar upravlja vozilo, odločni, zanesljivi, elegantni, zbujajo občutek varnosti. Njen obraz je prijažen in smejan. Če se boste peljali na progah mestnega potniškega prometa št. 2, 5, 9, 14 in morda še na katerih od tistih, kjer vozijo enojni avtobusi in ne krpani, pa boste na šoferskem sedežu videli žensko, potem je to Marija ali njena prijateljica Ivanka. Marijo boste spoznali po rdeči vrtnici, ki jo navadno zatakne na primeren prostor spredaj v avtobusu.

Odveč bi se bilo z Marijo Urbanjo pogovarjati o tem, ali je delo voznice za žensko naporno. Odgovor je mogoče razbrati že kar z njenega obraza. Ko namreč beseda nanese na njen poklic, obnašanje potnikov in šoferjev, na jezo in slabo voljo, ki včasih izbruhne na obeh straneh, se razvname. Obraz ji zasije in vsakdo spozna, da je Marija Urbanja, kot pravimo, z dušo in srcem pri svojem poklicnem opravilu. »Kdor dela z veseljem,« pove, »temu ni nič težko.«

Od decembra 1980 je Marija voznica v ljubljanskem potniškem prometu. Še pred tem pa je sedem let vozila kombi pri Konditorju. Toda zamerilo se ji je, da njene prizadevnosti, saj je podjetju pridobila veliko naročil, niso upoštevali. Zapustila je Konditor, opravila šolo za poklicne voznike na Ježici in dobila službo pri Integralu. Nadvse zanimivo pa je, da je bila Marija, preden je postala poklicna voznica, kuharica. To pa je seveda poklic, ki z njenim sedanjim nima nič opraviti.

Njeno hrepenenje, voziti avtomobil, sega še v otroška leta. Spominja se: »Nekaj pred tridesetimi leti je bilo, ko sva z očetom delala na njivi, ki smo jo imeli na Jeprci. Gledala sem avtomobile, kako so švigali mimo. Rekla sem: Kako bi bila srečna, če bi bila tudi jaz v njih. Oče je odvrnil: Kdo ve, kaj bo čez trideset let? Zda pa tudi jaz vozim. Skorajda nisem verjela, da se mi bo to pri teh letih še posrečilo.« Veliko življenjskih resnic ve povedati Marija. Tudi to, da človek, ki ne občuti, da je njegovo delo pomembno in cenjeno, tega ne more dobro opravljati. »Pokvari

se avtobus ali pride do zastoja na cesti in s tem tudi do zamude. Ljudje potem godrnjajo, telefonirajo na Integral, vznemirajo s svojimi pritožbami naše prometnike. Ne prepričajo se prej, zakaj je prišlo do zamude. Zato vozniki, ki veliko let opravljajo ta poklic, res izgubijo voljo do dela. Loti se jih občutek, da je ta poklic zaničevan. Res pa je, da je zanj treba imeti živce.«

Ali ni prava malenkost, pa tudi lepo in prav je, reči vozniku, ko vstopiš v prazen avtobus: Dober dan! ali pa se mu zahvaliti, če te počaka, ko tečeš, da ujamеш vozilo. »Z malenkostmi se začne svet spreminjati,« pove misel nekega ameriškega pesnika Marija Urbanja. Toda kaže, da Ljubljanci ne mislimo tako. »Vsakega, ki teče na avtobus, počakam. Človek ima vzrok, da se mu mudi. Na list papirja si označujem, koliko potnikov se mi nato zahvali. Nekega dne se mi je na progi 5 zgodilo, da se mi je od 36 potnikov zahvalilo le 6. Slaba tretjina

potnikov navadno ne reče niti hvala. Najvljudnejši so še študenti.«

Marija Urbanja vse, kar doživi, kar jo prizadene ali razveseljuje in o čemer razmišlja, zabeleži v svojih pesmih. Tudi pisanje ima svoje korenine že v mladih letih. Do sedaj je napisala že okoli 500 pesmi, večinoma sonetov. Pesmi so njeno ogledalo; vedre so, prizadete, razmišljajoče, razumevajoče, spodbudne. V njih je nanizanih nešteto življenjskih spoznanj, do katerih se je avtorica dokopala prek svojih izkušenj. Okoli 30 njenih pesmi je tudi uglasbenih. Dosedaj so note po njenem petju zapisovali drugi, zdaj pa tudi Marija obiskuje glasbeno šolo, da bi se naučila večšine, kako zapisati melodijo, ki jo sicer zna zapeti.

Poleg poklica in pisanja pesmi je del Marijinega življenja tudi petje. Dvaintrideset let je pela v pevskih zbora. Žal ji je, ker tega zaradi dela ne zmore več, saj mora ob dopoldanskem službi vstajati že ob treh zjutraj. Dvakrat do trikrat na teden pa je njen delavnik razdeljen še na dva dela.

Kultura za Marijo ni le branje knjig ali petje v pevskem zboru, kultura je tudi prijažen nasmeh, pozdrav, pomoč človeku, obnašanje. Zato naj ponovimo tisto, kar je nekoč povedal maršal Tito in kar Marija Urbanja rada zapíše v svojih pesmih: Da boljše človeške odnose naj prvi korak bo pozdrav.

DARJA JUVAN

Marija Urbanja za volano